

Gebruikersplatform 3 | JOB-Monitor 2026

Maandag 18 mei 2026 | 14:00 – 15:30 | Online

Inhoud

Aanwezigen.....	1
Afname JOB-monitor & respons.....	1
Databestanden	3
JOB-monitor proces.....	5
Vooruitblik JOB-monitor 2027	6
W.v.t.t.k.....	7

Aanwezigen

Alexandra Nicolaije (Yuverta), Dien Wouda-Mueters (VISTA College), Eline Luyten (ResearchNed), Evert Koelewijn (ROC Midden Nederland), Geertje Tonnaer (Graafschap College), Gischja van de Kastele-De Haak (Rijn-IJssel), Jeroen v.d. Weijde (STC Rotterdam), Josien Lodewick (ResearchNed), Mark Vink (Summa), Matthys Kuyvenhoven (ROC Mondriaan), Monica Klein (Yonder), Rosa van de Velde en Danielle van Leeuwen (JOBmbo), Tessa Minneboo (VONK), Titia Brouwer (DC Terra), Wanda van Kerckhove (Da Vinci College), Zeliha Fakili (ROC Nijmegen)

Afname JOB-monitor & respons

JOB: Problemen rondom afname besproken met deskundigenpanel om te kijken of dit van invloed zou zijn op de opgehaalde resultaten. Die verwachting was er niet vanuit hen en is er nog steeds een hele hoge respons behaald, daarnaast wordt er natuurlijk gewogen voor kenmerken die ten opzichte van de populatie anders zijn. De kwaliteit van de data staat dus niet ter discussie. De leden van het deskundigenpanel bevestigden dat het een goede keuze is geweest om de afnameperiode te verlengen. Het is belangrijk om transparant te zijn over de problemen: die zijn opgenomen in de rapportage en onderzoeksverantwoording.

EK: blij dat dit nagevraagd is, en dit het antwoord is. Men had verwacht dat resultaten negatiever zouden zijn, maar dat blijkt niet zo te zijn. RvdV: er is alsnog een hoge respons gehaald. GT: bij ons de respons echt wel lager. MV: hoogte van de scores niet beïnvloed. Kwam intern wel naar voren dat er bij veel teams last is geweest: op een gegeven moment stopte men er wel mee. Betrouwbaarheid op team-niveau is daarmee wel slechter/lager. Op instellingsniveau zal het betrouwbaar zijn. RvdV: wel jammer dat er bepaalde teams minder belicht zijn, begrijpelijk dat de problemen die invloed hebben

gehad. MV: gelukkig zijn hier wel weegfactoren voor, en aantal mensen was toch weer blij met verlening: er waren toch weer net groepen in huis door de verlenging.

Met het oog op de latere start: GvdK: aan de ene kant is uitval van studenten is in januari vaak wat groter, dus aantal studenten wordt niet meer bereikt: ook niet ideaal voor je respons. Er zijn klassen die net voor de kerst geëxamineerd worden, en uitval van mensen die stoppen met opleiding. Aan de andere kant prettig dat het een korte periode is: kwestie van goed organiseren. Lijst van studenten die je in november maakt, komt niet overeen met de werkelijkheid in januari. Een 6-weken afnameperiode is prima, maar men start dan liever in december. RvdV: mensen zijn hier wisselend in, dus lastig om iedereen tegemoet te komen. EK: denk dat het niet heel veel uitmaakt, het blijft altijd een momentopname. RvdV: je kunt evt. in je eigen datapresentatie die studenten die al geen student mee zijn eventueel weglaten. JLOD: we hebben nu ook eenmaal rekening te houden met de peildata van DUO.

- **TO DO:** JOB gaat samen met DUO nog eens kijken naar de peildatum en moment van inleveren van de labelbestanden. Wens is om dit zo kort mogelijk op de start van de afname te doen maar wel rekening houdend met vakantieperiodes.

MV: soms onduidelijkheid over responsoverzichten; de criteria waren streng voor de responsoverzichten, strenger dan voor de data. EL: definitieve respons o.b.v. 40%: alleen vragenlijsten die voor minimaal veertig procent zijn ingevuld, worden meegenomen (rekening houdend met het totaal aantal verplichte vragen zonder routing) in de uiteindelijke data.

MV: bij open antwoorden geeft een aantal studenten aan dat ze de vragenlijst te lang vinden. DW: horen dit ook veel terug. Afname is klassikaal, wat afhakers gelukkig tegengaat, maar toch. Neemt niet weg dat er ontevredenheid is over de lengte. Goed om hiernaar te kijken voor de toekomst. RvdV: voor 2028 gaan we kijken naar validatie, komend jaar nog gelijk dus daar kunnen we voor die editie niets aan veranderen.

TB: veel verschillen in de n per modules. Kan dat komen door afhakers? EL: kan te maken hebben met dat studenten halverwege stoppen. In de modulevragen zit ook veel routing, waardoor de n niet overal gelijk is. RvdV: specifieke vraag mag eventueel ook nog via de mail, als het voor jullie instelling afwijkend lijkt. MK: de vragenlijst is uitgebreid met allerlei modules, sommige modules krijgen alle studenten, sommige random: dat speelt uiteraard ook mee. MvK: bij de random toebedeling lijkt het erop dat sommige modules toch 10x meer respons hebben dan andere. EL: als een module als instellingmodule is gekozen, dan komt daar van nagenoeg alle studenten respons op. De overige modules zijn landelijk gezien random voorgelegd: daarbij wordt geen rekening gehouden met instelling. Er is gelet op het voorkomen van dubbelingen in LLO, Welzijn en door instellingen gekozen modules. EL: randomisering is zo toegevoegd zodat landelijk gezien op elke module voldoende respons is.

TB: reisafstand was een keuzemodule, dat komt niet terug in de instellingsrapportage.
EL: moeten we even voor de instelling nakijken, graag op de mail. RvdV: gekozen modules moeten ook in de instellingsrapportages zitten. *Instellings specifieke vragen zijn na afloop van het GP via Zendesk verder afgehandeld.*

Databestanden

Sommige dingen in de data(bestanden) zien er net wat anders uit dan mensen gewend zijn (zoals dat geslacht blijkbaar voorheen als m/v werd weergegeven en nu als 1/2). En themavariabelen t.b.v. de programmering zijn meegeleverd, was niet handig en niet nodig voor de instellingen. Dit soort dingen hebben tot verwarring geleid. Alle vragen die we binnen hebben gekregen zijn behandeld en konden elke keer verklaard worden. Er zitten dus geen fouten in de data. Wel enkele inconsistenties met vorige jaren en we zien dat er behoefte is aan een uitgebreider codeboek.

JOB: deze editie hebben jullie ook de data teruggekregen van de niet gekozen modules, kunnen instelling iets met de data van die modules? TB: blij met alle data, kunt er goed in grasduinen. Mis een koppelingstabel. Reisafstand niet in instellingsrapportage, doorstroom wel. Daar hoort een aantal vragen bij, maar op instellingsniveau zie ik die vragen niet terug. AN: ligt eraan hoe je de rapportage inricht. In het codeboek staat dat wel. MV: dat klopt. Codeboek was helaas niet 100% overeenkomend met data, soms multi-interpretabele uitleg. DM: bij een pdf uitdraai van de scores per vraag, kun je ook zien onder welke module, welke vraag valt. EL: clusterscores zijn in overzicht, zijn gemaild aan TB. Uitgebreidere uitleg staat ook in onderzoeksverantwoording. RvdV: overzicht en onderzoeksverantwoording komen zsm op de portal. *Op de informatiepagina van de JOB-portal zijn o.a. de onderzoeksverantwoording en het codeboek terug te vinden. In het codeboek is ook het overzicht van de indeling van clusterscores opgenomen: <https://portal.jobmbo.nl/informatie.htm>*

MoK: het is moeilijk dit jaar, codeboek soms lastig, kost heel veel tijd, feedback op gegeven via de mail. Jammer dat het in 2024 weer anders was. Wordt wat ingewikkelder, en misschien wel foutgevoeliger. Collega's herkennen dit. Pleit ervoor een voorbeeldbestand te krijgen en een correct codeboek. JLOD: begrijpelijk, maar codeboek eerder aanleveren was al een extra dienst. Door alle wijzigingen ook geen tijd gehad om dit allemaal op voorhand volledig op te leveren. GT: kan de Excel niet aangepast worden van labels naar antwoordcategorieën, zoals dat al van 2022, 2024 ging. Dat duurt nu ook heel lang. MV: soms ook onduidelijkheid over de verschillende schalen, waar een waarde voor staat et cetera. Zou mooi zijn dat elk onderdeel een antwoordcategorie krijgt.

RvdV: Als ik het goed begrijp is er dus een wens voor 1) een voorbeeldbestand en codeboek, 2) data in Excel ook op zelfde wijze opleveren als in 2024 en 3) label toevoegen aan schalen.

MV/GT/EL: databestanden op de portal zijn tussendoor aangepast. Aantallen zijn niet veranderd. In eerdere versie van het databestand kon je niet zien dat de '6' stond voor bijv. heb geen lessen. MV: Instellingsrapportages onduidelijk: daar missen ook dit soort antwoordcategorieën. MV/EK/ e.a. : onduidelijk dat er sinds 11 mei een nieuw databestand is. JLOD: data zijn beschikbaar, mail daarover volgt. MK: moeten alle databestanden dan opnieuw gedraaid worden? EL/JLOD: moeten dit uitzoeken. TB: is er ook een aangepast versie van het codeboek?

GT: samengevat moeten de volgende zaken nog gebeuren 1) nieuwe data en 2) nieuw codeboek communiceren en 3) data in de ruwe voorbeelden aanpassen, dus labels niet 1,2,3, maar tekst 4) sommige vragen t.o.v. 2024 veranderd binnen module: maar had 'm dan een ander variabele nummer gegeven.

TB: te downloaden data andere naam geven. In instellingsrapportage evt. kleuren aanpassen (al dan niet voor de toekomst). MV: modulevraag als eigen vraag toegevoegd; wat nemen we mee in de landelijke rapportage. DvL: school specifieke vraag komt niet in de landelijke data terecht. GvdK: hoe kan de respons bij een gekozen module lager zijn dan bij een niet gekozen module: kloppen die pdf's. Standaardvragen rond de 5.000, positie mbo-student 4.000, welzijn ook 4.000 maar sociale veiligheid niet. JLOD: Hier kijkt RN naar voor deze school specifiek, komen daar via de mail op terug. TB: men mist een opmerkingveld.

- **TO DO:** Er komt een revisieronde voor de databestanden met besproken wensen. Wens is om de vergelijkbaarheid met 2024 te herstellen, zodat data goed ingeladen kan worden in bijvoorbeeld PowerBI. ReseachNed gaat hiermee aan de slag en informeert scholen hierover.

De revisie ronde vond plaats, en instellingen zijn hierover op 22 mei geüpdatete.

Samengevat ging het om de volgende zaken:

Wat	Aanpassing
Behoeftte aan overzicht van de variabelen waarop clusterscores zijn berekend	Dit overzicht is opgenomen in zowel het geüpdatete algemene codeboek op de portal , als in de instellingsspecifieke codeboeken achter de inlog.
Onderzoeksverantwoording	De onderzoeksverantwoording voor de JOB-monitor 2026, met daarin meer informatie over opschoning et cetera, is terug te vinden op de portal .
Benchmarkbestand beschikbaar	Het benchmarkbestand is achter de inlog op de portal te downloaden. LET OP: De resultaten zijn ONDER STRIKT EMBARGO en UITSLUITEND VOOR INTERN GEBRUIK. Dit geldt tot en met 27 mei, dan is de JOB-monitor uitreiking en vervalt het embargo. Het wachtwoord voor het benchmarkbestand is: xxxx
Updates van de instellings-databestanden (zowel .sav als .xlxs)	De uitgevoerde aanpassingen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • In de module studentenhuisvesting had een aantal variabelen bij de codering per abuis dezelfde variabelenaam gekregen als in voorgaande editie, terwijl ze inhoudelijk anders zijn. Dit levert eventueel problemen op bij directe vergelijking met de voorgaande editie. Het gaat om studentenhuisvesting_01 studentenhuisvesting_03

	<p><i>studentenhuisvesting_04 studentenhuisvesting_05. Deze namen zijn aangepast naar q_studentenhuisvesting_01 etc.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De variabelen themas01 t/m themas12 zijn verwijderd: deze variabelen bevatten geen inhoudelijke data. Deze variabelen kwamen uit het enquêtesysteem t.b.v. de routing.</i> • <i>Valuelabels in Excel zijn nu opgeslagen als tekst i.p.v. numerieke waarden, zoals ook in voorgaande jaren gebruikelijk.</i> • <i>De antwoordcategorieën van gridvragen die als missing waren gecodeerd, worden met de bijbehorende antwoordcategorie getoond. In spss zijn deze categorie 6 bij grid5-vragen van systemmissing naar missing met label omgezet. In Excel waren deze cellen leeg; nu wordt hier een 6 getoond.</i>
Codeboek per instelling geüpdatete	<p>Het geüpdatete codeboek bestaat uit de volgende tabbladen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>tabblad codeboek algemeen;</i> • <i>Variabelen studentenhuisvesting hernoemd;</i> • <i>Themas01 t/m themas12 verwijderd;</i> • <i>Bij meerkeuze-antwoordopties is de vraagstelling toegevoegd;</i> • <i>Er is een kolom met module/thema toegevoegd;</i> • <i>er is een tabblad met indeling clusterscores toegevoegd;</i> • <i>indien van toepassing is er een tabblad met instellingsvragen;</i> • <i>er is een tabblad met uitleg over de weegfactoren opgenomen.</i> <p><i>Codeboeken staan in de zip-map achter de inlog.</i></p>
Instellingsrapportages	<p><i>Deze zijn hetzelfde als vorig jaar. Wanneer respondenten aangeven dat een vraag niet op hen van toepassing is, wordt deze groep eruit gelaten in de weergave, net zoals in de landelijke rapportage en in voorgaande jaren.</i></p>
Randomisering modules	<p><i>Er waren vragen over hoe de randomisering van de modules in het werk ging. Op de portal hebben we de uitleg hiervoor nogmaals opgenomen in het document "Extra toelichting afname JOB-monitor 2026".</i></p>

JOB-monitor proces

(o.a. TV) Er is veel aan de vragenlijst is veranderd waardoor er minder te vergelijken is. Dat is inderdaad zo en is met name iets om mee te nemen in toekomstige afwegingen voor de monitor.

RvdV: Dat nemen we mee, we passen de vragen alleen aan indien echt nodig. Modules zullen over de jaren terugkeren afhankelijk van de actualiteit.

RvdV: als we het goed hebben begrepen is er een wens voor de infobijeenkomst al in september, daarnaast ook weer 3x per jaar gebruikersplatform. DW: graag snel save the date. MaK/GvdK: handig om datumprickers te gebruiken voor beiden.

MoK: Drie keer prima. Wellicht goed om in de toekomst tussentijds ook gebruik te maken van het gebruikersplatform, bijvoorbeeld voor afstemming over het codeboek en databestand.

- **TO DO:** JOB stuurt datumpricker voor informatiebijeenkomst in september en later ook voor gebruikersplatform, die weer drie keer plannen volgend studiejaar.

Vooruitblik JOB-monitor 2027

JOB: Feedback gebruikersplatform 2 meegenomen, ook in overleg met OCW, MBO-Raad etc. GT: vraag hoeft niet perfect te zijn, consistentie is ook belangrijk! Planning is dat de modulevragen na de zomer beschikbaar zijn.

MoK: modules ook besproken met OCW en MBO-Raad. Zou ook mooi zijn om modules die nu gekozen zijn te benchmarken. RvdV: de modules die vaak zijn gekozen, komen terug volgend jaar. Sommige modules aantal aanpassingen, maar alleen wanneer echt relevant zodat het de vergelijkbaarheid niet te veel in de weg staat. Flexibilisering is bijv. een nieuwe thema. RvdV: als je bezig blijft: raak je ook het eigenlijke doel van de JOB uit het oog. GT: misschien toch eens vragen hoe de MBO Raad docenten vertegenwoordigd. Jullie doen hier nu je best voor, maar wij weten dat ook niet en is de taak van de MBO Raad. RvdV: over twee weken weer bestuurlijk overleg, dan nemen we het mee. MV: je wil de student een stem geven! In de open vragen worden thema's aangehaald die niet in de vragenlijst zitten.

JOB: hoe denken jullie over leerjaar toevoegen? Hoe verwerken jullie dit nu, kan dat via labels? GT: klascode is bij ons alleen responslabel. Het idee van hoe lang je bezig bent, is wel iets dat leeft. Je moet dan uiteraard voldoende vulling per leerjaar hebben. MoK: Yonder heeft het wel als analyselabel. RvdV: zoeken naar hoe we dit kunnen doen, ook i.s.m. DUO. GvdK: lastig waarschijnlijk om het via DUO te doen. Liever niet studenten zelf laten aanleveren, dus dan zou via labels goede optie zijn. Eventueel extra label voor beschikbaar stellen, en goed om te weten dat er scholen zijn die dit als label invullen.

JOB: Precieze afnameperiode voor volgend jaar komen we op terug, rekening houdend met carnavalsvakantie zuid.

MoK: problemen van metingen 2025 en 2026; zijn die nu opgelost voor een volgende editie? RvdV: zeker, checklist van bijvoorbeeld al testen in de live omgeving van DUO. We zullen niet meer tegen dezelfde problemen aanlopen, andere problemen zijn natuurlijk moeilijk helemaal uit te sluiten, maar we zullen alles op alles zetten.

TB: LLO is geen keuzemodule, maar o.b.v. leeftijd bij DUO en vraag studenten. Je kan er ook voor kiezen LLO niet aan te bieden. RvdV: benieuwd hoe men dan LLO af wil nemen. TB: inburgeraars doen nu ook nog niet mee! MaK: gekozen om niet klassikaal af te nemen bij LLO'ers, maar die hebben 'm toch ingevuld. RvdV: iedereen die in DUO staat, kan invullen – dus daar kunnen we weinig tegen doen. JvdW: vragen sluiten niet heel goed aan, en de definitie is ook niet top. MaK: Ik heb ook het idee dat die groepen van BBL en LLO snel gemixt worden door de flexibele trajecten RvdV: absoluut iets voor de doorontwikkeling in 2028.

W.v.t.t.k.

- GT/MV: we overleggen intern over de problemen, laat ons wel zo snel mogelijk weten wat de inschatting is.
- MV: benchmarkbestand staat klaar, komt mail voor. GT: spelen mogelijk dezelfde vraagstukken bij. Dus liever twee dagen laten en dan correct.